

Inspektion af den amtskommunale døgninstitution Svane- parken

Efter besøg på Frederiksborg Amtskommunes døgninstitution for personer med vidtgående fysiske og psykiske handicaps Svane-parken, udbedt mig underretning om, hvad der videre skete med hensyn til udbygningen af fritidsområdet og med hensyn til meddelelse af dagbeskæftigelsestilbud til beboerne. Endvidere gjort Socialstyrelsen bekendt med det under besøget oplyste om manglen på pædagogisk-psykologisk konsulentbistand og udbedt mig underretning om, hvad det oplyste måtte give styrelsen anledning til.

(J. nr. 1987-1783-064).

FOB nr. 88.240

Den 12. juli 1988 skrev jeg således til Frederiksborg Amtskommune:

»Den 2. december 1987 aflagde jeg et besøg på amtskommunens døgninstitution for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicaps, Svane-parken. Besøget havde sit udgangspunkt i nogle drøftelser, som den tidligere ombudsmand og jeg havde haft med Socialministeriet og Socialstyrelsen om nogle spørgsmål af mere generel karakter vedrørende Socialministeriets bekendtgørelse nr. 568 af 21. december 1979 om magtanvendelse m.v. i institutioner for voksne med vidtgående fysiske eller psykiske handicaps. Der havde navnlig været rejst spørgsmål om en præcisering i magtanvendelsesbekendtgørelsen af forholdet mellem institutionsopholdets overvejende karakter af frivillighed (indledningen til bekendtgørelsen) og adgangen til administrativ frihedsberøvelse (bekendtgørelsens § 20). I tilknytning hertil havde jeg udtrykt ønske om at se en afdeling, der var godkendt som lukket. Frederiksborg Amtskommune inviterede mig herefter til at besøge Svane-parken - herunder den lukkede afdeling, Elmely.

Ombudsmanden har tidligere (i 1975 og 1978) aflagt besøg på Svane-parken, som dengang hed Ebberødgård og hørte under staten. Ombudsmandens besøg havde dengang karakter af egentlige inspektioner, foretaget i henhold til § 3 i instruksen for Folketingets Ombudsmand.

Uanset at besøget den 2. december 1987 ikke havde karakter af en egentlig inspektion efter den nævnte bestemmelse i instruks for Folketingets Ombudsmand, afgiver jeg efter aftale med repræsentanter for amtskommunen en tilsvarende rapport om besøget.

Jeg besøgte følgende boafdelinger på Svaneparken:

Den lukkede afdeling, *Elmely*, og afdelingen *Kastaniebakken*, som er 2 ud af 16 boafdelinger, der ledes af Svaneparkens forstander.

Birkehavehjemmet, S 1, der er etableret som en selvstændig institution, et specialplejehjem, der er sygeplejerskeledet, og

Bakkehuset, et specielt plejehjem for psykotiske børn (§ 96-institution), der ligeledes er etableret som selvstændig institution.

Under besøget havde jeg drøftelser med repræsentanter fra Socialudvalget i Frederiksborg Amtskommune, repræsentanter fra social- og sundhedsforvaltningen i amtskommunen, forstander Gert Starup samt forstandere/afdelingsledere ved de institutioner og afdelinger, som jeg besøgte. I drøftelserne deltog endvidere repræsentanter for samarbejdsudvalg og forældreråd samt beboerråd.

Jeg havde endvidere samtaler med pårørende til beboerne og med ansatte.

En repræsentant for Socialministeriet deltog i besøget.

I forbindelse med besøget havde jeg modtaget en del skriftligt materiale om institutionerne.

Efterfølgende har jeg med Frederiksborg Amtsråds skrivelser af 25. februar og 16. maj 1988 modtaget yderligere materiale.

Min redegørelse angår følgende forhold:

I. De fysiske rammer.

II. Retssikkerhedsspørgsmål.

III. Beboernes beskæftigelse og undervisning.

IV. Personaleforhold.

V. Social- og sundhedsmæssige forhold.

I. De fysiske rammer

De bygningsmæssige forhold er karakteriseret ved stor spredning i henseende til kvaliteten m.v. Fra meget gamle bygninger, navnlig Elmely, som ud fra nutidige krav må siges at være lidet egnede til beboelse, til nyere og nyistandsatte bygninger såsom Birkehvejehjemmet, S 1, og Bakkehuset, der gennemgående giver et tilfredsstillende indtryk.

Denne opfattelse vedrørende de gamle bygninger deles af amtskommunen. Det blev således oplyst, at Elmely ville blive lukket i løbet af 1988.

Fra amtskommunens side blev der orienteret om den mere generelle planlægning på området, som indebærer en regionalisering af den vidtgående handicapforsorg. Regionaliseringen indebærer, at amtskommunen opdeles i regioner, og at der i hver region etableres de døgntilbud, som tilgodeser de lokale behov. Målsætningen er, at alle skal have

- 1) en bolig (d.v.s. 2 værelser),
- 2) en uddannelse,
- 3) et arbejde og
- 4) en fritid.

Amtskommunen oplyste, at det behov, der er for en generel standardforbedring i institutionernes nuværende bygninger - ud fra en overordnet ressourcebetragtning - ikke kan opfyldes. I den eksisterende uhensigtsmæssige bygningsmasse vil der således alene blive gennemført »uomgængelige standardforbedringer« for at opretholde en midlertidig anvendelse i en kortere eller længere periode. Dette skal imidlertid ses i sammenhæng med, at der inden for de kommende år vil ske en væsentlig indsats vedrørende udflytningen af beboere fra Svaneparken til regionerne samt en afvikling af de dårligste bygninger inden for Svaneparken.

Om de nuværende forhold bemærker jeg følgende:

1. Afdelingernes størrelse.

Der findes ikke længere meget store afdelinger. De afdelinger, jeg besøgte, er normeret til henholdsvis 15, 20, 20 og 13 beboere. Der er endvidere sket en opdeling af nogle af afdelingerne; således er der i Kastaniebakken en udslningsafdeling med 6 beboere, og Bakkehuset er nu opdelt i 3 grupper (små, mellemstore og store børn). Det var indtrykket, at en sådan opdeling havde medført bedre forhold for beboerne og et bedre forældre-samarbejde. På Bakkehuset var der imidlertid praktiske problemer forbundet med at give hver gruppe sine egne faciliteter (køkken/spiseplads og toiletfaciliteter). Endvidere var det et problem, at der i Bakkehusets mellemste gruppe (børn i alderen 10-12 år) var en beboer på 23 år. Den pågældende skulle flyttes, men Københavns Amt havde modtagepligten, og spørgsmålet om en anden anbringelse var endnu ikke færdigforhandlet mellem de 2 amtskommuner. Jeg har efterfølgende fået oplyst fra Frederiksborg Amtskommune, at den 23-årige pr. 1. oktober 1988 flytter til Ølstykke, hvor amtskommunen har fået en ny vokseninstitution.

2. Sovestuernes størrelse.

Der er fortsat nogle afdelinger med 3- og 4-sengsstuer. De fleste af beboerne boede dog på enkelt- eller dobbeltværelser.

I de tilfælde, hvor flere beboere skal bo på samme værelse, søger man at sammensætte beboere, der kommer godt ud af det med hinanden.

En pårørende til en beboer på afdelingen Birkehavehjemmet oplyste under en samtale med en af mine medarbejdere, at hendes søster bor på en 3-sengsstue, og at de tre beboere på denne stue havde vanskeligt ved at enes; hun fandt dette forhold urimeligt.

Jeg har efterfølgende fået oplyst, at afdelingen er opmærksom på problemet, som vil blive søgt løst inden for de nærmeste måneder, når afdelingen skal selvstændiggøres.

3. Fællesfaciliteter m.v.

På de 3 afdelinger er opholdsstuerne gennemgående hyggeligt indrettede.

Fællesopholdsrummene på Elmely forekommer imidlertid utilfredsstillende. Rummene er trist møblerede, og der er næsten ingen udsmykning; rummene har et trøstesløst institutionspræg. Disse forhold skal ses i sammenhæng med, at beboernes værelser er aflåst om dagen. Opholds-

rummene bar ikke præg af, at der blev tilbudt beskæftigelse. Ej heller tilbydes beboerne efter det oplyste beskæftigelse uden for afdelingen.

4. Kvaliteten af klienternes sovestuer.

Der er en meget betydelig forskel i kvaliteten af klienternes sovestuer. Værelserne i Bakkehuset er meget hyggeligt og hjemligt indrettede (forældrene har efter det oplyste stor indflydelse på forholdene).

På Elmely er sovestuerne meget små, og de værelser, jeg så, savnede helt udstyr, der kan gøre dem egnede til at fungere som almindelige opholdsværelser for klienterne.

Det forekommer mig at være af afgørende betydning, at en afhjælpning af de dårligste forhold ikke udsættes, og jeg forstod, at amtskommunen delte denne opfattelse.

Jeg har efterfølgende fået oplyst, at alle beboerne flytter fra Elmely den 1. august 1988, hvorefter afdelingen i løbet af det kommende år vil blive gennemrestaureret. Afdelingen vil således kunne være beboelig i sommeren 1989.

På baggrund af mine iagttagelser under besøget og det, jeg har fået oplyst om anvendelsen af bygningerne og om forbedringer af disse samt det oplyste om, at der sker en lukning af afdelingen Elmely den 1. august 1988, finder jeg ikke at have tilstrækkelig anledning til at foretage videre vedrørende de bygningsmæssige forhold.

II. Retssikkerhedsspørgsmål

1. Anbringelse af klienter på lukkede afdelinger

Som omtalt ovenfor var anledningen til mit besøg bl.a. et ønske om at se en lukket afdeling på baggrund af nogle generelle drøftelser af retssikkerhedsspørgsmål m.v. på sådanne afdelinger.

Samtidig med mit besøg på Svaneparken godkendte Socialstyrelsen en forsøgsvis åbning af amtskommunens lukkede afdeling Elmely pr. 1. januar 1988. Jeg går ud fra, at de problemer, der er forbundet med, at opholdet på en lukket afdeling i princippet skal ske frivilligt, herefter vil være løst. Jeg henviser i øvrigt til det ovenfor anførte om, at Elmely lukker den 1. august 1988.

Der vil herefter alene være behov for en sikret institution til opfyldelse af modtagepligten for åndssvage lovovertrædere.

Under hensyn til det oplyste om Elmely finder jeg ikke at have anledning til at komme nærmere ind på de retssikkerhedsmæssige problemer, der er forbundet med anbringelse af klienter på lukkede afdelinger.

2. Bæltefikseringer m.v.

Af det materiale, som jeg modtog forud for besøget, fremgik det, at der kun i meget begrænset omfang var sket fiksering af beboerne, og at disse fikseringer var sket i overensstemmelse med magtanvendelsesbekendtgørelsen.

I øvrigt blev det oplyst, at der også var sket et stort fald i medicinforbruget, og at det stort set ikke længere forekommer, at klienter volder skade på sig selv.

III. Beboernes beskæftigelse og undervisning

Under besøget blev det generelt oplyst, at de fleste af de uheldige forhold, som den tidligere ombudsmand havde kritiseret i 1975 og 1978, nu var udbedret.

Der var imidlertid fortsat problemer med hensyn til beboernes beskæftigelsesmæssige forhold.

I 1975 henstillede ombudsmanden til Socialministeriet og Socialstyrelsen, at overvejelser vedrørende forbedring af de beskæftigelsesmæssige muligheder blev fremskyndet.

I 1978 var ca. 410 af institutionens voksne beboere i beskæftigelse på værksted eller ved arbejde på gartnerhold, andre udehold eller som medhjælp på andre afdelinger. Ca. 220 af de voksne beboere var uden beskæftigelse uden for afdelingerne. Dertil kom, at omkring 40 beboere (af de 410, der beskæftigedes uden for afdelingerne) var beskæftiget mindre end 5 timer ugentligt.

Personalet havde endvidere kun i ringe omfang tid til at beskæftige beboerne på afdelingerne.

Det var dengang sociallederens opfattelse, at der kun var ganske få beboere, der på grund af deres ringe funktionsniveau ikke kunne beskæftiges under en eller anden form uden for boafdelingen - hvis de fornødne ressourcer var til stede.

Ombudsmanden udtalte, at selv om aktivitetsniveauet på institutionen generelt var hævet betydeligt siden 1975, turde der være almindelig enighed om, at det - i hvert fald på voksenafsnittet - måtte anses for at være for lavt. Oplysningerne tydede endvidere på, at beskæftigelsen af de voksne beboere var ujævnt fordelt, for så vidt som de, der ikke var beskæftiget uden for afdelingerne, især boede på afdelinger, der overvejende havde et tungt klientel, som kun vanskeligt - under de givne bygningsmæssige og personalemæssige forhold kunne »sysselsættes« på afdelingerne. Ombudsmanden henstillede, at det anførte blev taget i betragtning ved de fremtidige fordelinger af bevillinger og øvrige ressourcer på institutionen. Ombudsmanden henstillede endvidere, at der blev foretaget en systematisk gennemgang af de enkelte afdelingers klientel, således at det på den ene side blev afklaret, hvor mange beboere der var eller i den nærmeste fremtid kunne placeres i beskæftigelse eller undervisning uden for boafdelingen, og på den anden side, hvor mange beboere der ikke - eller i hvert fald kun i begrænset omfang - kunne placeres på den nævnte måde, og som derfor havde behov for aktiviteter på afdelingen. Han henstillede endvidere, at der med henblik på de sidstnævnte beboere for hver enkelt afdeling blev foretaget en undersøgelse dels af mulighederne for, eventuelt ved bygningsmæssige ændringer, at tilvejebringe de nødvendige lokalemæssige forudsætninger (»sysselsætningsrum eller lignende«), dels af mulighederne for en tilrettelæggelse af en personalemæssig indsats med henblik på gennemførelse af aktiviteterne.

Under mit besøg i december 1987 blev beskæftigelsesproblemet rejst både på boafdelingerne og under de samtaler, som jeg havde med pårørende og ansatte. Fra alle sider blev det beklaget, at der ikke var tilstrækkeligt med beskæftigelsestilbud, og at et stort antal beboere end ikke kunne opnå midlertidig beskæftigelse på praktikantniveau eller få et dagcentertilbud. Jeg hæftede mig navnlig ved, at der som anført ovenfor under afsnit I.3., på en afdeling som Elmely ikke fandtes nogen form for aktivitetsmuligheder (muligheder for »sysselsætning«).

I en »Hvidbog« fra marts 1986, som er udarbejdet af Socialpædagogerens Landsforbund, A.K. 12, er det oplyst, at 46 pct. af beboerne inden for forstanderområdet (de 16 ikke selvstændiggjorte afdelinger) er uden beskæftigelsestilbud.

Nogle af de ansatte, som jeg talte med, gav endvidere udtryk for, at det forekom noget tilfældigt, hvilke klienter der fik et beskæftigelsestilbud.

I skrivelsen af 16. maj 1988 har Frederiksborg Amtskommune, social- og sundhedsforvaltningen, oplyst følgende om beboernes deltagelse i dagtilbud og øvrige fritidsaktiviteter:

» ...

For at få et indtryk af behovet for dagtilbud og fritidsaktiviteter, afholdt social- og sundhedsforvaltningen i december 1987, og januar 1988 i samarbejde med Fritidsområdet på Svaneparken en række møder på boafdelingerne/institutionerne på Svaneparken.

Der blev under møderne indhentet en række oplysninger om, hvor mange beboere der havde dagtilbud, og i hvilket omfang beboerne var tilmeldt fritidsaktiviteter, herunder aftenskole. Man var især opmærksom på, hvor mange beboere der ikke modtog disse tilbud, idet man i planlægningen ønsker at indarbejde behovet i udbygningen af dagtilbudsområdet.

Denne udbygning har amtet påbegyndt, idet man som nævnt i skrivelsen herfra af 25. februar 1988 har nyetableret et daghjem med 12 heldagspladser eller 24 halvdagspladser i Bolig 5.

Man har i undersøgelsen af behovet især koncentreret sig om de afdelinger/institutioner, der har det svagest fungerende klientel, idet man ved, at det er denne gruppe, der er vanskeligst at give tilbud på grund af den ikke tilstrækkelige kapacitet inden for daghjem- og dagcenterpladser.

Man undersøgte følgende § 112, stk. 1, institutioner på Svaneparkens område: Sølyst, Skovhuset, Granly, Alberts-lund, Zet, Skovly, Birkely, Lærkehuset, Enghuset, Hyldebo, Svinget, Birkehavehjemmet og Skovbrynet.

På de nævnte institutioner er der i alt 247 beboere. Heraf er 95 personer uden egentligt dagtilbud i form af værkstedsplads daghjem/dagcenterplads.

Af de 95 ubeskæftigede har 66 personer imidlertid andre tilbud i varierende omfang, dels i form af aftenskole og dels i form af tilbud inden for Fritidsområdet på Svaneparken.

Reelt er der således 29 personer, som hverken har aftenskole, fritidstilbud eller andet dagtilbud. De 29 personer hører til de svagest fungerende klienter, og de ville være velplacerede i et daghjem. Af de 29 personer er 19 over 60 år, og 10 er under 60 år. For gruppen af ubeskæftigede som helhed er 61 under 60 år, og 34 er over 60 år.

For at tilgodese det konstaterede behov for dagtilbud arbejder forvaltningen med følgende løsninger:

Som følge af regionaliseringen af den vidtgående handicapforsorg, hvorved de tilbageblevne beboere på Svaneparken vil være ældre og svagt fungerende, er der som nævnt behov for etablering af daghjem og dagcenterpladser frem for værkstedspladser, og der arbejdes derfor på en omdannelse af værkstedspladser på Svaneparken til daghjem og dagcenterpladser.

Det er klart forvaltningens mål, at samtlige beboere på døgninstitutioner for personer med vidtgående handicap skal have et dagbeskæftigelsestilbud. På nuværende tidspunkt er det dog ikke muligt at oplyse en tidsplan for den nævnte omdannelse af pladser, der indebærer både ændrede lokaleforhold og personaleressourcer.

Imidlertid vil man i en overgangsperiode, indtil dagtilbuddene på Svaneparken er udbygget inden for daghjem/dagcenterområdet styrke fritidsområdet på Svaneparken. Dette vil ske ved at etablere fritidsområdet i egne lokaler, og ved at udbygge aktiviteterne således, at de især kan tilbydes de svagt fungerende beboere og gruppen af ældre.

Udbygningen af fritidsområdet planlægges at være etableret senest 1. januar 1989.«

De således undersøgte § 112, stk. 1, institutioner omfatter ikke afdelinger som Elmely med et svagt fungerende klientel, og Kastaniebakken, hvor beskæftigelsesbehovet også blev fremhævet.

Jeg forstår imidlertid, at der i skrivelsens indhold ligger en erkendelse af, at beskæftigelsestilbud (også med den deraf følgende variation i dagligdagens rytme og miljø) er af afgørende betydning.

Jeg udbeder mig underretning om, hvad der videre sker med hensyn til udbygningen af fritidsområdet og med hensyn til opstilling af en tidsplan for meddelelse af et dagbeskæftigelsestilbud til samtlige beboere. Jeg

bemærker i den forbindelse, at for et svagt fungerende klientel, som ikke for tiden kan tilbydes beskæftigelse uden for afdelingen (som f.eks. Elmelys hidtidige beboere) bør en vis mulighed for aktivitet på afdelingen efter min opfattelse tilvejebringes snarest.

IV. Personaleforhold

Der blev fra flere sider givet udtryk for, at institutionernes afdelinger har betydelige personalemæssige problemer. Der er navnlig tale om manglende muligheder for at besætte de stillinger, der er normeret til uddannet personale. Endvidere er der tale om en stor personaleudskiftning.

Endelig blev der peget på, at der ikke var tilstrækkeligt med pædagogisk-psykologisk konsulentbistand. Det var opfattelsen, at den enkelte konsulentstilling, man har i amtskommunen, er utilstrækkelig til at opfylde den tilsynsforpligtelse, der påhviler amtskommunen efter institutionscirkulæret (Socialministeriets cirkulære af 17. december 1986 om institutioner under amtskommunerne for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap). Fra medarbejderside blev det oplyst, at der er institutioner, hvor der har været store problemer, men hvor det ikke har været muligt at opnå hjælp fra den pædagogisk-psykologiske konsulent i amtskommunen.

Under besøget oplyste amtskommunen, at problemet med de ubesatte stillinger til uddannet personale havde sammenhæng med en dårlig normering og aflønning, og at den store personaleudskiftning er et generelt problem i denne form for institutioner i alle amtskommuner.

Om det pædagogiske tilsyn blev oplyst, at Amtrådsforeningen 3 gange har afslået en ansøgning om en yderligere pædagog/psykologstilling (på trods af, at Frederiksborg Amtskommune er den amtskommune, der har de fleste institutioner). Det er herudover et problem, at stillingen normeringsmæssigt er dårligt indplaceret.

Socialstyrelsen har det overordnede tilsyn med det social-psykologiske arbejde på døgninstitutionerne.

Jeg har fundet at burde gøre Socialstyrelsen bekendt med det her anførte om den socialpædagogiske konsulenttjeneste, og jeg har bedt Socialstyrelsen om at underrette mig om, hvad det oplyste måtte give styrelsen anledning til.

V. Sociale og sundhedsmæssige forhold

Under mine samtaler med pårørende til beboere på Svaneparken var det største problem udflytningen af beboere fra Svaneparkens afdelinger.

Et forældrepar frygtede, at deres søn ville blive flyttet til Københavns Kommune, som havde modtagepligten. De havde selv i sin tid solgt deres hus i København og var flyttet til Frederiksborg Amtskommune for at kunne have en tæt og regelmæssig kontakt med sønnen.

Disse forældre og andre pårørende følte sig meget usikre med hensyn til, hvad fremtiden ville bringe, og flere gav udtryk for, at det var synd at flytte og skille beboere, som gennem mange år havde opnået at få et familielignende forhold til hinanden.

Under den afsluttende drøftelse oplyste amtskommunens repræsentanter, at man havde forsøgt at give beboere og pårørende en grundig information om udflytningsplanerne m.v.; et af problemerne var imidlertid, at selv socialudvalget og forvaltningen ikke havde en sikker viden om fremtiden, herunder med hensyn til et eventuelt forestående salg af Svaneparken. Om de konkret foreliggende flytteplaner havde der imidlertid været afholdt informationsmøder m.v. Endvidere havde der været arrangeret en besigtigelsestur for pårørende, således at de kunne se, hvordan udflytningen af institutioner var gennemført i andre amtskommuner. Der blev lagt stor vægt på at skabe enighed om flytningerne. Amtskommunen ville fraråde den nævnte flytning af en beboer til Københavns Kommune, når der var den nære forældrekontakt i Frederiksborg Amtskommune, og det var også amtskommunens opfattelse, at Københavns Kommune ønskede, at flytninger dertil skulle ske frivilligt.

På mødet gav amtskommunens repræsentanter tilsagn om at ville tage kontakt til de forældre, som havde konkrete problemer. Jeg har efterfølgende fået oplyst, at der er opnået enighed om flytningerne (og at der ikke er nogen planer om at flytte den ovenfor omtalte beboer til Københavns Kommune).

Ud over at understrege de pårørendes behov for den bedst mulige information om de forestående planer finder jeg herefter ikke at have grundlag for at foretage videre vedrørende dette spørgsmål.

Under mine og mine medarbejders samtaler med pårørende og ansatte blev der yderligere fremdraget følgende forhold:

- 1) Beboernes kost- og tøjbudget.
- 2) Embedslægetilsynet og behandlingen af epidemifælde.
- 3) Tandlægebetjeningen.
- 4) Hastighedsbegrænsningen for motorkøretøjer på institutionsområdet.

ad 1) Kost- og tøjbudgettet.

Beboerne får 34-35 kr. dagligt til kost og 2.400 kr. årligt til beklædning.

Fra de ansattes side blev det gjort gældende, at beløbene er for lave. Med hensyn til *kostbeløbet* skal det tages i betragtning, at mange beboere ikke har noget beskæftigelsestilbud; samvær omkring madlavning kan kompensere lidt for dette, men det lave kostbeløb giver ikke mange muligheder for variation.

Hvad angår beløbet til *tøj*, skal det tages i betragtning, at mange beboere har fysiske handicaps og derfor ofte må have specialsyet tøj, hvilket er dyrt. Hertil kommer, at et handicap hyppigt betyder, at der slides ekstraordinært på tøjet, og at slidt tøj synes at fremhæve et handicappet udseende.

Frederiksborg Amtsråd har i skrivelsen af 25. februar 1988 anført, at kostbeløbet budgetteres i henhold til retningslinjer, der er godkendt af amtsrådet ved budgetlægningen for 1986 efter en foretaget budgetanalyse over kost- og forplejningsudgifterne på institutionerne. For udgifterne til beklædning foreligger der ikke en tilsvarende af amtsrådet godkendt budgetnorm. På Svaneparken suppleres budgetterne på dette område af vederlagsfri brug af den her eksisterende oldfruefunktion, hvor beboernes tøj kan syes og vedligeholdes. I forbindelse med den igangværende udflytning af institutioner fra Svaneparkområdet vil der blive foretaget en nærmere vurdering af området med henblik på budgetlægningen for 1989.

Jeg går ud fra, at de ovenfor nævnte synspunkter vil indgå i overvejelserne ved den forestående budgetlægning på området.

ad 2) Embedslægetilsynet og behandlingen af epidemifælde.

Nogle medarbejdere gav udtryk for, at det var vanskeligt at få embedslægen til at aflægge besøg på Svaneparken, når der er behov derfor.

Andre medarbejdere anførte, at beboere, personale og pårørende i forbindelse med to epidemtilfælde (hepatitis og tuberkulose) ikke tilstrækkeligt tidligt havde fået oplysning om, hvorledes de skulle forholde sig.

Under den afsluttende drøftelse viderebragte jeg personalets opfattelse af de nævnte forhold.

Med amtsrådets skrivelse af 25. februar 1988 har jeg modtaget materiale om de iværksatte foranstaltninger mod hepatitis B. Af det fremsendte materiale fremgår det bl.a., at der har været rettet henvendelse til embedslægeinstitutionen og Arbejdstilsynet i Frederiksborg Amt om foranstaltninger mod hepatitis B. Arbejdstilsynet udtalte i den anledning, at ansatte, som har omgang med smittebærere, ved en række institutioner bør tilbydes vaccination mod hepatitis B. Tilsynet gav endvidere udtryk for, at de ansatte bør være bekendt med Sundhedsstyrelsens retningslinjer for beskyttelse mod hepatitis B, og at der bør etableres et registrerings- og informationssystem, således at de ansatte til stadighed er klar over, hvor en smiterisiko foreligger.

Jeg finder herefter ikke at have anledning til at foretage videre vedrørende dette spørgsmål.

ad 3) Tandlægebetjeningen.

Nogle ansatte gav udtryk for, at tandlægebetjeningen er utilstrækkelig, og at der ikke er konsekvent gennemførelse af den regelmæssige tandplejeordning.

Med Frederiksborg Amtsråds skrivelse af 25. februar 1988 har jeg modtaget nærmere oplysninger om tandlægebetjeningen. Amtsrådet har anført følgende:

» ...

Angående tandlægefunktionen på Svaneparken kan det oplyses, at funktionen har været midlertidigt hæmmet og begrænset af, at der i forsommeren 1986 skulle etableres automatisk brandalarmeringsanlæg i den tidligere behandlingsgang, der i stueetagen husede tandlægeklinikken på Svaneparken.

Anlægsarbejdet medførte, at tandlægeklinikken midlertidigt måtte flyttes til andre lokaler på Svaneparken, Bolig 5, hvor der kun var mulighed for at

etablere én tandlægestol. Tandlægeklinikken var planlagt tilbageført til de oprindelige lokaler i løbet af sidste halvdel af 1986, men for at kunne tilgode de ældre beboere på Svaneparken vedtog amtsrådet i sit møde den 11. december 1986 at yde en anlægsbevilling til projektering af 8 ældreboliger i stueetagen i den tidligere behandlingsgang, og at yde en anlægsbevilling på 1,4 mill.kr. til indretning af en helt ny tandlægeklinik i behandlingsgangens kælderlokaler.

Tandlægeklinikken kunne imidlertid ikke fortsat forblive i Bolig 5, indtil den nye klinik var etableret, idet der i Bolig 5 skulle indrettes et daghjem med 12 heldagspladser. Klinikken måtte derfor flyttes til den såkaldte kursus-ejendom på Svaneparken, hvor den fortsat vil være placeret, indtil den nye tandlægeklinik tages i brug inden udgangen af marts 1988.

Tandlægefunktionen vil herefter igen kunne fungere optimalt i 3 nye kliniklokaler, hvoraf den ene indrettes med narkose, ilt og røntgen, jf. vedlagte arkitekttegning.

... «

Efter det således oplyste finder jeg ikke at have grundlag for at foretage videre vedrørende dette spørgsmål.

ad 4) Hastighedsbegrænsning.

Nogle ansatte oplyste, at der blev kørt for stærkt på institutionens område. Hastighedsbegrænsningen på 30 km/t bliver ikke overholdt, og der er ikke politi til at sanktionere dette.

Under den afsluttende drøftelse blev det bekræftet, at hastighedsbegrænsningen ikke overholdes, og der blev også fra mødedeltagernes side udtrykt ønske om et bedre tilsyn. Det blev oplyst, at den centrale parkeringsplads skulle nedlægges, så bilerne i højere grad kan holdes ude fra det centrale område.

Jeg finder ikke at have grundlag for at foretage videre vedrørende dette spørgsmål.«

Den 13. februar 1989 skrev Frederiksborg Amtsråd således til mig:

»I skrivelse af 22. december 1988 har Folketingets ombudsmand med henvisning til sin tidligere afgivne rapport af 12. juli 1988 vedrørende besøget på Svaneparken udbedt sig underretning om, hvad der videre er foretaget med hensyn til udbygningen af fritidsområdet og med hensyn til opstilling af en tidsplan for meddelelse af et dagbeskæftigelsestilbud til samtlige beboere på Svaneparken.

I den anledning kan følgende oplyses:

Frederiksborg amtsråd har i december 1988 vedtaget, at der som led i gennemførelsen af den godkendte rammeplan 1 om regionalisering af den vidtgående handicapforsorg etableres et støtte- og aktivitetscenter i region SYD pr. 1. januar 1989.

Støtte- og aktivitetscentret placeres i en bygning på Svaneparken, hvor afdeling Hjørnet tidligere har haft til huse, og amtsrådet har normeret ialt 12,90 stillinger ved centret, hvis driftsbudget i 1989 udgør 3.373.000 kr.

Der er herved skabt forudsætning for udvidelse af aktiviteterne for især de ældre og svagt fungerende beboere på Svaneparken. Oprettelsen af støtte- og aktivitetscentret har endvidere til følge, at der frigøres ca. 13 pladser på værkstederne på Svaneparken, det såkaldte Centerværksted, som kan tilbydes ubeskæftigede.

Med henblik på yderligere at skabe beskæftigelsestilbud for beboerne på Svaneparken har amtsrådet i sommeren 1988 oprettet et daghjem/dagcenter i Frederikssund med 22 pladser, således at beboerne i en nyetableret døgninstitution for voksne i Frederikssund overgår fra beskæftigelse på Centerværkstedet til daghjem/dagcentret i Frederikssund. Der frigøres herved yderligere 10 pladser på Centerværkstedet på Svaneparken.

Med virkning fra den 1. januar 1989 har amtsrådet endvidere godkendt oprettelse af to beskyttede beskæftigelsesinstitutioner ved henholdsvis landbruget og gartneriet på Svaneparken med ialt 50 pladser. Heraf er 209 nyetablerede pladser, idet Centerværkstedets »udehold« med 30 pladser overflyttes til gartneri og landbrug.

I foråret 1989 oprettes et beskyttet beskæftigelsestilbud med 10 pladser på institutionen Sølager i Hundested, hvilket betyder en frigørelse af syv pladser på Centerværkstedet.

Endelig har amtsrådet vedtaget, at der fra den 1. marts 1989 i lejede lokaler og med ombygningsudgifter på 2,9 mio. kr. etableres et beskyttet værksted og dagcenter i region NORD med 50 pladser og med en udviklingsmulighed til 60 pladser på kort sigt. Den årlige driftsramme udgør 3.602.000 kr. i 1989-priser. Der frigøres i første omfang herved 7 pladser på Centerværkstedet på Svaneparken.

For 1989 er der afsat en pulje på ca. kr. 600.000 til fremme af beskæftigelsen for beboerne på institutionerne på Tyringevej på Svaneparken.

Oprettelsen af de nye regionaliserede dagtilbud har til følge, at der i alt frigøres omkring 50 beskæftigelsespladser på værkstederne på Svaneparken inden for første halvår af 1989.

Med frigørelsen af de 50 pladser og et puljebeløb på ca. kr. 600.000 er der tilvejebragt de nødvendige forudsætninger for en fortsat og videregående omstrukturering af Centerværkstedet på Svaneparken til daghjem- og dagcenterpladser. Den videre omstrukturering af værkstedspladserne på Svaneparken igangsættes i foråret 1989, og man påregner inden udgangen af 1990 at kunne tilbyde samtlige beboere på institutionerne inden for Svaneparkens område et dagbeskæftigelsestilbud.

Det kan endvidere oplyses, at amtsrådet i juni 1988 godkendte en anlægsbevilling på 4 mio. kr. til erhvervelse og ombygning af en landbrugs-ejendom i Gørløse, hvor der etableres et landbrugskollektiv med et integreret døgn- og dagtilbud for voksne klienter fra Svaneparken. 6 klienter er flyttet til landbrugskollektivet i januar 1989, og de øvrige 6 klienter indflytter, når ombygningsarbejdet er afsluttet omkring august måned 1989.

Det kan mere generelt og supplerende oplyses, at amtsrådet som led i gennemførelsen af den nævnte rammeplan har godkendt oprettelse af støtte- og aktivitetscentre i amtets tre øvrige regioner: NORD, MIDT og VEST, og at centrene i NORD og VEST er etableret og igangsat.

Støtte- og aktivitetscentret i MIDT påregnes taget i brug i løbet af forsommeren 1989.

Centrene oprettes i henhold til bistandslovens § 69 (støttedelen) og § 91 (aktivitetsdelen).

Endvidere har amtsrådet vedtaget, at der på den selvejende institution Højagergård i Slangerup, der er en revalideringsinstitution med 48 pladser

for unge i alderen 16-25 år, med virkning fra den 1. januar 1989 nedlægges 12 pladser og istedet etableres 22 beskyttede beskæftigelsespladser for unge med vidtgående handicap.

Herudover ibrugtages i sommeren 1989 et for en anlægsudgift på 5.530.000 kr. nybygget daghjem ved Lindegården i Fredensborg. Lindegården er en amtskommunal døgninstitution for meget tunge voksne klienter med vidtgående handicap.

Daghjemmet har 18 pladser, hvoraf 6 pladser vil blive anvendt til eksterne klienter.«

I skrivelse af 19. maj 1989 meddelte Socialstyrelsen mig følgende:

»Socialstyrelsen blev ved skrivelse af 12. juli 1988 bedt om at underrette ombudsmanden om, hvad Socialstyrelsen fandt anledning til at gøre i forbindelse med nogle problemer om at få tilstrækkeligt med pædagogisk-psykologisk konsulentbistand på Svaneparken.

I skrivelse af 18. juli 1988 anmodede Socialstyrelsen Frederiksborg Amtskommune om en udtalelse med kopi til ombudsmanden.

Socialstyrelsen har i skrivelse af 16. februar 1989 modtaget en udtalelse fra Frederiksborg Amtsråd, Social- og Sundhedsforvaltningen.

Af denne fremgår, at amtsrådet i februar/marts måned 1989 vil tage stilling til en udvidelse af antallet af pædagogiske konsulenter fra 2 til 4.

Udvidelsen vil især komme institutionerne for personer med vidtgående fysiske og psykiske handicap til gode.

Herudover har forvaltningen i den forgangne periode været opmærksom på behovet og i flere konkrete tilfælde stillet såvel pædagogisk som psykiologisk bistand til rådighed for institutionerne på konsulentbasis ved ekstraordinær brug af bevillinger.

På telefonisk forespørgsel den 30. maj 1989 har Frederiksborg Amtsråd, Social- og Sundhedsforvaltningen oplyst, at Frederiksborg Amtsråd er positiv over for udvidelsen af antallet af pædagogiske konsulenter fra 2 til 4. Frederiksborg Amtsråd afventer svar fra Amtsrådsforeningen, idet Amtsrådsforeningen skal tage stilling til normeringsspørgsmålet.

Socialstyrelsen har taget Frederiksborg Amtsråds udtalelse til efterretning, idet Socialstyrelsen har anmodet om at blive orienteret om sagens udfald.«

Jeg meddelte Frederiksborg Amtsråd, at jeg havde taget det oplyste til efterretning.

Jeg anmodede Socialstyrelsen om at underrette mig om, hvad der videre skete vedrørende spørgsmålet om udvidelse af antallet af pædagogiske konsulenter fra 2-4.